SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 33/2022-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **CONSULTORIO s. r. o.**, Na Hrebienku 40, Bratislava, IČO 46 298 827, zastúpenej advokátskou kanceláriou LEGAL CARTEL s. r. o., Na Hrebienku 40, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Radoslav Kačur, proti postupu Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Ek 295/2021 a jeho uznesení z 9. apríla 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .

O d ô v o d n e n i e :

I.
Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkové okolnosti prípadu

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. mája 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Ek 295/2021 a jeho uznesením č. k. 24 Ek 295/2021 z 9. apríla 2021 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľka sa v právnom postavení oprávnenej domáhala proti [redacted] (ďalej len „povinný“) vymoženia sumy 637,32 eur s príslušenstvom na základe exekučného titulu – zmenkového platobného rozkazu Okresného súdu Prešov č. k. 22 Zm 60/2006 z 26. októbra 2006. Na základe upovedomenia

súdneho exekútora z 26. júna 2020 bola táto exekúcia zastavená podľa zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoUNEK“). Sťažovateľka následne podala 22. januára 2021 opätovný návrh na vykonanie exekúcie, v ktorom si (okrem iného) uplatnila aj náhradu paušálnych trov tzv. starej exekúcie v sume 42 eur, ktoré uhradila súdnemu exekútorovi.

3. Uznesením okresného súdu č. k. 24 Ek 295/2021 zo 17. marca 2021 vyšší súdny úradník návrh sťažovateľky na vykonanie exekúcie v tejto časti, t. j. v časti iných trov oprávneného v sume 42 eur zamietol, a to s poukazom na § 9 ods. 3 ZoUNEK. Podľa tohto ustanovenia totiž oprávnený nemá nárok na náhradu trov spojených s podaním opätovného návrhu na vykonanie exekúcie po zastavení starej exekúcie, okrem nároku na náhradu súdneho poplatku.

4. Proti predmetnému uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podala sťažovateľka sťažnosť, ktorú sudca okresného súdu napadnutým uznesením zamietol ako nedôvodnú podľa § 250 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Sudca sa v celom rozsahu stotožnil so závermi prijatými vyšším súdnym úradníkom a na zdôraznenie ich správnosti dodal, že dôvodová správa nie je právne záväzným výkladom právnych noriem, ktorý podáva jedine súd. Konštatoval, že sťažovateľka nedisponuje exekučným titulom na vymoženie sumy 42 eur od povinného a uvedené náklady nie je možné podľa § 9 ods. 3 ZoUNEK uplatňovať.

II.
Argumentácia sťažovateľky

5. Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu nasmerovala sťažovateľka svoju ústavnú sťažnosť, v ktorej po stručnej rekapitulácii skutkového stavu argumentuje, že:
a) napadnuté uznesenie je *„nespravodlivé a nezákonné“* z dôvodu uplatnenia svojvoľného výkladu § 9 ods. 3 ZoUNEK. Sťažovateľka je presvedčená, že okresný súd rozhodol v rozpore s účelom predmetného zákona a zjavne bez oboznámenia sa s príslušnou dôvodovou správou, v dôsledku čoho porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu a jej právo na spravodlivé súdne konania. Zdôrazňuje, že zákonodarca nehovorí o nemožnosti oprávneného pri podaní opätovného návrhu uplatniť si paušálne trovy starej exekúcie uhradené pred podaním opätovného návrhu, ktoré podľa jej názoru nie je možné považovať za trovy spojené s podaním nového návrhu na vykonanie exekúcie, pretože je to v rozpore s § 195 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), ako aj s § 251 CSP. Za trovy exekúcie ich nemožno považovať taktiež z dôvodu, že nevznikli v konaní samotnom, ale pred jeho začatím. Paušálne trovy starej exekúcie ako pohľadávka súdneho exekútora proti oprávnenému zanikajú úhradou súdnemu exekútorovi, a tým sa transformujú na príslušenstvo pohľadávky oprávneného proti povinnému podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Následne je ich hodnotu možné uplatniť v opätovnom návrhu na vykonanie exekúcie ako príslušenstvo pohľadávky vo forme nákladov spojených s jej vymáhaním, pričom § 9 ods. 3 ZoUNEK to nevylučuje, hoci o príslušenstve pohľadávky nepojednáva;
b) okresný súd rovnako nerešpektoval ani názor ústavného súdu obsiahnutý v jeho početných rozhodnutiach, podľa ktorého nič nebráni oprávnenému, aby si uplatnil svoje majetkové práva –

uhradené paušálne trovy starej exekúcie v opätovnom návrhu na vykonanie exekúcie (ako náklad spojený s uplatnením pohľadávky);
c) okresný súd nepriznaním náhrady uhradených paušálnych trov starej exekúcie zasiahol taktiež do majetkovej sféry sťažovateľky, čím sa jej majetok zmenšil, hoci si podľa ustanovení ZoUNEK a podľa opakovane vyjadreného názoru ústavného súdu tieto mohla uplatniť v opätovnom návrhu na vykonanie exekúcie proti povinnému. Nezákonným rozhodnutím ju tak okresný súd obral o možnosť uplatniť si nárok na náhradu zaplatených paušálnych trov starej exekúcie, ktorý jej zo zákona patrí, preto porušil aj označené práva sťažovateľky hmotného charakteru.

III.
Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie:

6. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľky je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (a podľa čl. 36 ods. 1 listiny) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým bola zamietnutá jej sťažnosť proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka. Tvrdený zásah podľa sťažovateľky spočíva v svojvoľnej interpretácii § 9 ods. 3 ZoUNEK, ktorá zjavne odporuje účelu daného zákona, ako aj v nerešpektovaní dôvodovej správy k tomuto zákonu a záväzného názoru ústavného súdu vyjadreného v jeho rozhodnutiach.

7. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru opakovane judikuje, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07), a preto ich prípadné porušenie bolo možné posudzovať spoločne.

8. V nadväznosti na predostreté sťažnostné námietky považuje ústavný súd v prvom rade za potrebné akcentovať doktrínu minimalizácie jeho zásahov do činnosti orgánov verejnej moci, čo vyplýva zo samotného postavenia ústavného súdu ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti. Ústavný súd je povinný skúmať, či bolo konanie ako celok spravodlivé, avšak vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov všeobecnými súdmi s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam

(m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06). Ústavný súd teda koriguje len tie najextrémnejšie excesy orgánov verejnej moci.

9. V prerokúvanej veci sťažovateľky však žiaden exces ústavnoprávnej intenzity nebol identifikovaný.

10. Súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku (PL. ÚS 21/00, I. ÚS 5/00, II. ÚS 143/02, IV. ÚS 292/04). Aj podľa názoru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESĽP“) by právo na súdnu ochranu zostalo iluzórnym, keby vnútroštátny právny poriadok umožňoval, aby konečné súdne rozhodnutie ostalo „neúčinné“ na ujmu jedného z účastníkov súdneho konania. Výkon rozsudku alebo rozhodnutia súdu treba považovať za integrálnu súčasť práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru (obdobne III. ÚS 15/03). Preto pri postupe všeobecných súdov treba dbať na to, aby zabezpečili taký prístup k súdnej ochrane v exekučnom konaní, ktorý nie je diskriminačný bez primeraných a objektívne zdôvodniteľných okolností, ktoré vyplývajú priamo zo zákona (m. m. II. ÚS 143/02).

11. Imanentnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu je taktiež právo na určitú kvalitu súdneho konania definovanú procesnými garanciami spravodlivého súdneho konania, ako je napr. právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktorá má byť v konkrétnom prípade poskytnutá.

12. V intenciách uvedenej judikatúry a v kontexte sťažnostnej argumentácie sťažovateľky (zhrnutej v bode 5 tohto uznesenia) sa ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zameral na posúdenie, či rozsah odôvodnenia napadnutého uznesenia nevybočuje z mantinelov práva na spravodlivý súdny proces.

13. Po náležitom oboznámení sa s dôvodmi napadnutého uznesenia sa ústavný súd presvedčil, že okresný súd dostatočne a zrozumiteľne reagoval na všetky pre vec relevantné námietky sťažovateľky uplatnené v jej sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka, ktoré napokon sťažovateľka v podstatnom opakuje aj v podanej ústavnej sťažnosti. Sudca okresného súdu vysvetlil, z akých dôvodov bolo potrebné odmietnuť výklad a argumentáciu vyplývajúcu z dôvodovej správy k ZoUNEK, keď konštatoval, že dôvodová správa nie je právne záväzným výkladom právnych noriem, ktorý podáva jedine súd a navyše príslušná dôvodová správa vo viacerých bodoch nekorešponduje s prijatým normatívnym textom zákona (bod 22 napadnutého uznesenia). Je teda zrejmé, že okresný súd kriticky porovnal znenie právnej úpravy s textom dôvodovej správy, preto nie je možné súhlasiť s námietkou sťažovateľky, že okresný súd v jej veci rozhodol bez oboznámenia sa s príslušnou dôvodovou správou. V tomto smere je potrebné dodať, že je to práve sťažovateľka, ktorá svoj nárok odvodzuje izolovane len z obsahu danej dôvodovej správy, bez zohľadnenia znenia účinnej právnej úpravy.

14. Okresný súd súčasne akcentoval absenciu spôsobilého exekučného titulu, ktorý by sťažovateľke ako oprávnenej priznával voči povinnému uplatnenú sumu 42 eur predstavujúcu paušálne trovy tzv. starej exekúcie. Úhradou paušálnych trov súdnemu exekútorovi totiž podľa názoru okresného súdu nedochádza k prechodu práva z exekučného titulu (zo súdneho exekútora na oprávneného) a ani nedochádza k prechodu uloženej povinnosti z exekučného titulu (z oprávneného na povinného).

15. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti ďalej poukazuje na početné rozhodnutia ústavného súdu, ktorými boli odmietnuté ústavné sťažnosti oprávnených namietajúcich porušenie ich základných práv v exekučnom konaní výzvami na úhradu trov starých exekúcií v upovedomeniach o zastavení starých exekúcií vydaných súdnymi exekútormi podľa ZoUNEK. V odôvodnení týchto rozhodnutí ústavný súd síce vyslovil, že sťažovateľ ako oprávnený si v novom návrhu na vykonanie exekúcie môže uplatniť aj náhradu paušálnych trov starej exekúcie ako náklad spojený s uplatnením pohľadávky, avšak tento názor nemá vo vzťahu k prejednávanej veci žiaden ústavnoprávne relevantný význam. Ako správne konštatoval okresný súd, otázka uplatneného nároku oprávneného na vymáhanie trov starej exekúcie podľa § 6 ZoUNEK totiž nebola v daných veciach predmetom prieskumu zo strany ústavného súdu (bod 25 napadnutého uznesenia). Zmienený názor je tak potrebné vnímať len ako deklaráciu procesnej legitimácie sťažovateľa spojenej s možnosťou podania opätovného návrhu na vykonanie exekúcie (teda načrtnutia popísanej možnosti). Ústavný súd preto dospel k záveru, že okresný súd sa s tvrdením sťažovateľky o právnej záväznosti názoru ústavného súdu vyjadreného v jeho predchádzajúcich rozhodnutiach vysporiadal ústavne akceptovateľným spôsobom.

16. Odôvodneniu namietaného uznesenia tak nie je možné vytknúť jeho nedostatočnosť či nezrozumiteľnosť, keďže okresný súd adekvátnym spôsobom odpovedal na všetky výhrady sťažovateľky obsiahnuté v jej sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka. Prijatý právny záver okresného súdu, podstata ktorého spočíva v tom, že sťažovateľka nemá v novom exekučnom konaní voči povinnému nárok na vymoženie náhrady paušálnych trov starej exekúcie, pritom podľa názoru ústavného súdu nepopiera zmysel aplikovanej právnej úpravy týkajúcej sa exekučného konania či tzv. starých exekúcií a nemožno ho hodnotiť ako arbitrárny.

17. Po preskúmaní napadnutého uznesenia (v spojení s odôvodnením uznesenia vyššieho súdneho úradníka) tak ústavný súd uzatvára, že v danom prípade neidentifikoval v záveroch formulovaných okresným súdom také vady, ktoré by mohli signalizovať porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu základného práva vlastniť majetok a práva na ochranu majetku:

18. Sťažovateľka porušenie označených hmotných práv (čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a čl. 1 dodatkového protokolu) argumentačne odvíja od namietaného porušenia jej práv procesnej povahy. Tvrdí, že došlo k nezákonnému zásahu do jej majetkovej sféry a k zmenšeniu majetku v dôsledku odobratia možnosti uplatniť si nárok na náhradu zaplatených paušálnych trov starej exekúcie, ktorý jej podľa zákona a judikatúry ústavného súdu patrí.

19. Vzhľadom na to, že ústavný súd nezistil porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny ani práva spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu, nemohlo tak dôjsť ani k porušeniu jej základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy (a podľa čl. 11 ods. 1 listiny) a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

20. Nad rámec uvedeného sa ústavný súd považuje za potrebné vyjadriť aj k možnosti porušenia označených hmotných práv postupom okresného súdu.

21. Ústavný súd vykladá a aplikuje čl. 20 ústavy tak, aby jeho výklad a aplikácia boli v súlade s čl. 1 dodatkového protokolu č. 1 (PL. ÚS 17/00) i s jeho výkladom a aplikáciou ESĽP. Preto posudzuje námietky sťažovateľky týkajúce sa porušenia práv podľa čl. 1 dodatkového protokolu, čl. 20 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny spoločne, čo mu umožňuje i to, že sťažovateľka namieta porušenie svojich práv podľa týchto článkov rovnakým skutkovým stavom.

22. V okolnostiach veci sa sťažovateľka domáha ochrany vlastníckeho práva v jeho prvej chránenej zložke ako vlastníckeho práva ku konkrétnej veci alebo právu, špecificky v zmarení z tejto zložky vyplývajúceho odvodeného práva, resp. legitímneho očakávania nadobudnúť majetok. Z judikatúry ESĽP vyplýva, že dôležitým obmedzením ochrany vlastníctva je požiadavka, aby majetok existoval. Z čl. 1 dodatkového protokolu nevyplýva právo nadobúdať majetok. Pojem majetok sa môže vzťahovať na „skutočný majetok“ a na „majetkové hodnoty“ vrátane pohľadávok, na ktorých základe sťažovateľ môže prinajmenšom tvrdiť svoje „legitímne očakávanie“ skutočného užívania práva vlastniť majetok.

23. Budúce právo môže byť považované za majetok, pokiaľ už bolo nadobudnuté alebo ak je predmetom pohľadávky, ktorá je určitá. Ochrana poskytovaná čl. 1 dodatkového protokolu sa za istých okolností môže vzťahovať aj na „legitímne očakávanie“, ktorého predmetom je nadobudnutie majetkovej hodnoty. V prípade, že majetkový záujem má charakter pohľadávky, možno predpokladať, že dotknutá osoba má „legitímny záujem“, pokiaľ má tento záujem dostatočný základ vo vnútroštátnom práve, napr. ak je potvrdený ustálenou judikatúrou súdov (Kopecký proti Slovensku, rozsudok z 28. 9. 2004, č. 44912/98, bod 52). O existencii „legitímneho očakávania“ však nie je možné hovoriť, ak panujú rozpory o tom, ako má byť vnútroštátne právo vykladané a uplatňované, a ak vnútroštátne súdy definitívne odmietli argumenty predložené v tomto ohľade sťažovateľom (Glaser proti Českej republike, rozsudok zo 14. 2. 2008, č. 55179/00, body 50 –52, Anheuser-Busch Inc. proti Portugalsku, rozsudok z 11. 1. 2007, č. 73049/01, body 63–65). Preto je dôležité odpovedať na otázku, či sa za daných okolností sťažovateľka stala nositeľkou opodstatneného záujmu chráneného čl. 1 dodatkového protokolu.

24. Pokiaľ ide o základ nároku na paušálne trovy starej exekúcie podľa § 6 ZoUNEK patriaceho súdnemu exekútorovi po zastavení exekúcie, ústavný súd uvádza, že v zmysle jeho judikatúry by mohlo ísť o majetok požívajúci ochranu podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu (m. m. II. ÚS 31/04), hoci na rozdiel od odkazovanej veci k jeho nadobudnutiu môže dôjsť v tomto prípade aj bez rozhodnutia všeobecného súdu, len na základe upovedomenia samotného súdneho exekútora o zastavení starej exekúcie podľa § 5 ZoUNEK.

25. Naproti tomu oprávnený ako subjekt podľa ZoUNEK znášajúci prípadné súdnym exekútorom uplatnené trovy starej exekúcie v tom istom zákone nemá obdobným spôsobom zakotvený nárok na náhradu trov starej exekúcie proti povinnému, ak sa rozhodne podať opätovný návrh na vykonanie exekúcie a uplatniť si ich. V § 9 ods. 3 ZoUNEK je však uvedené pravidlo, že okrem náhrady súdneho poplatku za (opätovný) návrh nemá oprávnený nárok na náhradu trov spojených s jeho podaním. Z formulácie tohto ustanovenia je možné vyvodiť, že zákonodarca si je vedomý toho, že oprávnenému môžu vzniknúť trovy spojené s podaním opätovného návrhu, rozhodol sa však obmedziť trovy oprávneného uspokojované v novej exekúcii na jedinú ich zložku,

a to zaplatený súdny poplatok. Napriek tomu ústavný súd pripúšťa, že vo vzťahu k ďalším nákladom súvisiacim s ukončením predošlej exekúcie môžu vzniknúť aplikačné či výkladové otázky, na ktoré musí odpovedať exekučný súd. Z textu § 9 ods. 3 ZoUNEK použitím výkladu *a contrario* sa iste dá právne uvažovať o uplatňovaní trov starej exekúcie aj spôsobom naznačeným sťažovateľkou, ktorý vyplýva z hmotného práva a spomína ho aj dôvodová správa. V nej zákonodarca len poukázal na možné hmotnoprávne riešenie, ktoré nepovažoval za potrebné zakotviť do záväzného textu zákona.

26. Uhradením paušálnych trov starej exekúcie súdnemu exekútorovi sťažovateľka splnila povinnosť vyplývajúcu zo ZoUNEK a z upovedomenia o zastavení starej exekúcie. Či sa tým peňažná hodnota transformovala do príslušenstva pôvodne vymáhanej pohľadávky a stala sa samostatným právom, ktoré by mohla vykonávať, však bolo podľa názoru ústavného súdu otázkou výkladu jednoduchého práva patriacou okresnému súdu. Okresný súd ako orgán s právomocou túto otázku autoritatívne posúdiť však (opakovane) neprijal takýto výklad. Išlo pritom o novú právnu otázku vzniknutú v súvislosti prijatím ZoUNEK, ktorý nadobudol účinnosť v januári 2020. Ústavný súd v súlade s pravidlami uplatňovania svojej právomoci považuje za vhodné, aby takéto otázky primárne riešil a vyvodzoval z nich ďalšie procesné následky samotný okresný súd v podobe vydania poverenia na vykonanie exekúcie alebo zamietnutia návrhu na vykonanie exekúcie. Ak ústavný súd nezistil zo strany okresného súdu v napadnutom rozhodnutí arbitrárnosť, musí vychádzať zo záveru, že zákonný nárok na náhradu paušálnych trov starej exekúcie voči povinnej v exekučnom konaní začatom na základe opätovného návrhu sťažovateľka nemá. Totožná právna otázka bola predmetom rozhodovania ústavného súdu aj vo veciach vedených pod sp. zn. III. ÚS 557/2021 a IV. ÚS 512/2021.

27. Všeobecné pravidlo pre rozlíšenie, kedy je pohľadávka dostatočne určitá a kedy je skôr v polohe nádeje, je, že pokiaľ bolo určité majetkové právo priznané právoplatným rozhodnutím vnútroštátneho orgánu, ktoré je vykonateľné, potom ide o „majetok“ v zmysle čl. 1 dodatkového protokolu (*Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M.* Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2012. s. 1261). V okolnostiach prípadu je situácia špecifická tiež tým, že ide o exekučné konanie, v ktorom sa má posúdiť priznanie majetkového práva. Vyhovenie zamietnutej časti návrhu sťažovateľky by znamenalo poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie aj na uplatňovanú sumu 42 eur. Poverenie však nie je „klasickým“ súdnym rozhodnutím, ale ide o individuálny právno-aplikačný akt adresovaný súdnemu exekútorovi, ktorý nemá priame právne účinky voči osobe povinného, nie je rozhodnutím vo veci samej a nezakladá prekážku *res iudicata* (*Števček, M., Kotrecová, A., Tomašovič, M., Molnár, P.* a kol. Exekučný poriadok. Komentár. 3. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2018. s. 275). Preto podľa názoru ústavného súdu nie je vhodné, aby sa spomenuté pravidlo malo zodpovedajúco vzťahovať aj na takéto rozhodnutie exekučného súdu, ktorým sa potvrdzuje zákonnosť vedenia exekúcie a ktoré môže byť v ďalšom priebehu exekúcie prehodnotené. Určujúcim pre potreby súdnej praxe by v tejto súvislosti mohli byť skôr uznesenia exekučného súdu o zamietnutí návrhu na vykonanie exekúcie alebo o zastavení exekúcie, z ktorých môže tiež vyplývať spôsob posudzovania uplatnených súm predstavujúcich pôvodne trovy starej exekúcie.

28. Sťažovateľka neuviedla, že by zo strany okresného súdu došlo v iných prípadoch tvoriacich ustálenú prax k prijatiu takého výkladu, v zmysle ktorého by priznával náhradu tejto sumy pôvodných trov starej exekúcie voči povinným po podaní opätovného návrhu (napríklad ako

príslušenstvo podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka), teda že by poveroval súdnych exekútorov na vykonanie exekúcie. Skôr naopak, sama sťažovateľka naznačuje prax okresného súdu založenú na výklade v neprospech tohto záveru. Ani už spomenutá judikatúra ústavného súdu nesvedčí o tom, či v skutočnosti okresný súd opätovné návrhy na vykonanie exekúcie obsahujúce sumy pôvodne predstavujúce trovy starej exekúcie vybavuje poverením súdneho exekútora na vykonanie exekúcie, prípadne že by takýto spôsob rozhodovania okresného súdu považoval za správny alebo ústavne súladný.

29. V súhrne, zo sťažovateľkou odkazovanej judikatúry ústavného súdu, zo zákonnej úpravy alebo rozhodovacej praxe exekučného súdu podľa názoru ústavného súdu nevyplýva, že by nádej sťažovateľky na získanie majetkového práva dosahovala takú úroveň, že by mala byť premietnutá do reálneho priznania, resp. vymoženia uplatnenej sumy. Jej záujem majetkovej povahy s povahou pohľadávky podľa ústavného súdu nemá dostatočný právny základ pre to, aby ho bolo možné považovať za „legitímne očakávanie“. Hoci právna úprava ZoUNEK a Občianskeho zákonníka nevylučuje uplatnenie sťažovateľkinho majetkového práva, resp. ho umožňuje, rozhodujúcu úlohu pri riešení tejto otázky zohráva podľa názoru ústavného súdu aplikačná prax. Verejne dostupná rozhodovacia prax exekučného súdu, ako aj napadnuté rozhodnutie sú založené na výklade, ktorý priznanie náhrady takýchto konkrétnych nákladov neuznáva a striktne vyčleňuje oprávneným zaplatené trovy starej exekúcie z vymáhania v exekúcii vedenej na základe opätovného návrhu. Ústavný súd za takéhoto stavu preto uzatvára, že sťažovateľka v prerokovanej veci sa v nádeji na vymoženie náhrady trov starej exekúcie nestala nositeľkou „legitímneho očakávania“ hodného ochrany podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

30. K rovnakým záverom dospel ústavný súd aj vo veciach vedených pod sp. zn. IV. ÚS 616/2021, sp. zn. IV. ÚS 622/2021 a sp. zn. I. ÚS 492/2021, od ktorých sa ústavný súd s ohľadom na obsahovú totožnosť právnej argumentácie k nastolenej problematike nemá dôvod odchýliť.

31. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že medzi namietaným uznesením okresného súdu a obsahom označených práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Ústavnú sťažnosť sťažovateľky preto bolo potrebné odmietnuť aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

32. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. januára 2022

Miloš Maďar
predseda senátu